

Tanıtım ve Değerlendirme Review

Bir İktisat Zihniyeti İçin Temel Bir Risaleyi Yeniden Okumak

Lütfi Bayer

SEZAI KARAKOÇ

İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü

İstanbul, 1976, Diriliş Yayınları, 56 sayfa.

Üstad Sezai Karakoç, kaydolunması lazım gelen bir irfan ocağıdır. Kitaplarında satır satır yol alınması, bilinip tanınması gereken irfan senfonyası şeflerindedir. Üstad Karakoç'un diğer kitapları gibi *İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü* isimli kitabı da okuyucuyu hayata çağırır. Yaşamaya, aydınlığa, yola, kalbe, ruha, kaleme, irfana ve ahlaka. Bir muştudur âdeta her satırı. Bir çağrıdır olmaya, kemalâta. Mevzubahis kitap, günümüz Müslüman ferdi ve cemiyetini alakadar eden çok mühim meseleyi kendine konu edinmiştir. Elli altı sahifeden müteşekkil bu risale, bize büyük imkânlar sunmaktadır. Biraz daha ilerisini söylersek kitap, sıhhatli ve sahih bir muhakeme ve zihni tutum için temel bir hassasiyet ölçüsü sunar bize. Eserin en temel ifade-i meramı şudur: *İçinde yaşadığımız coğrafyanın ve bu coğrafyada hayatını sürdürmekte olan İslam cemiyetinin karşı karşıya bulunduğu temel meselelerden biri, iktisattır.*

İktisat ya da ekonomiyi anlamamız, bilmemiz ve hemen bütün münasebetlerimiz itibarıyla ona ve onun çevresinde gelişen, geliştirilen birçok nazari ve pratik yapıya anlamlı bir tarif getirebilmemiz, bizim için, İslam cemiyeti için son derece önemlidir. İşte üstat Karakoç, tam da burada şunu söyler: Bizler, bize ait olmayan kavramsal bir yapıyla, yabancı kabuller, argümanlar ve bilgilenme biçimiyle bize ait olan yapımızı yeterince sıhhatli ve sahih bir şekilde anlayamayız. Ekonomi biliminin nazari ve amelî bütün müktesebatı, işleyiş ve münasebetleri, ferdi ve toplumsal kabullerimizle ilgilidir. İnsana, cemiyete ve dünyaya nasıl baktığımızla temel ahlaki tutum ve tavır alışlarımızı nasıl belirlediğimize göre şekil alan bir iktisadi nizam inşa edilir. Bunun içindir ki bir iktisat anlayışı inşa edebilmemiz için üretim, tüke-

tim, kâr ve zarar, fayda, sermaye, adil fiyat, ekonomi, siyaset vb. daha birçok mesele ve kavramlar, kendimize ait zihniyet teknesinde yoğrulmalı, yeneden yoğrulmalı ve sahih, insani bir ekonominin inşasında kullanılmalıdır. Ancak böylece, rıza kavramıyla çalışma, bereket kavramıyla kâr, nasip kavramıyla zarar, takdir kavramıyla zenginlik anlaşılabilir ve hayati, canlı bir yapı olarak kurulabilir. Öte taraftan *kutsalın* merceğinden geçmeyen, nurani olanın süzgecinden damıtılmayan hiçbir iktisadi bilgi ve pratik, rızanın kazanılmasına mazhar olamayacaktır. Batılı temel değerler muvacehesinde inşa edilen bir ekonomi bilgisi, bir ekonomi pratiği, seküler bir bahçede yasak meyve peşinde koşan had bilmezlik olarak addedilebilir.

Üstat Karakoç, bu eserinde bize başta iktisat ilmi ile iktisadi hayat hakkında takınmamız lazım gelen temel zihni ve amelî umdeleri ifade ederken aynı zamanda çok daha gerçek olarak hikmet-irfan, kâmil insan ve fazıl cemiyet yolunda ilerlerken bir ışık olmayı da teklif ediyor. Modern bilim ve teknolojiyi, tarih ve cemiyeti, felsefe ve iktisadı yeniden, sahih bir gelenek teknesinde yoğurmanın lazım geldiğini, aksi takdirde hayatımızın hâsılasının koca bir hüsrân olacağını haykıran Karakoç, irfan okuluna davet ediyor bu kitabıyla